

A SZABADSÁG FARKASKÖLYKEI

SZKA208_54

Készítette: Püspöki Péter

SZOCIÁLIS, ÉLETVITELI
ÉS KÖRNYEZETI KOMPETENCIA

8. ÉVFOLYAM

MODULVÁZLAT

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/mellékletek	
				Diák	Pedagógus
I. Ráhangolás, a feldolgozás előkészítése					
I/a Úton levők					
A	A tanár bevezető ismertetőjét követően a tanulók közösen megnézik az <i>Úton</i> című dokumentumfilm kiválasztott részleteit. 45 perc	Új ismeretek nyújtása Szociális érzékenység	Frontális munka – filmnézés		P1 (Film) P2 (Útmutató)
B	Ha van rá mód, a feldolgozás előtti nap délutánján a teljes filmet is megnézhetik a tanulók. (Ennek időtartama 89 perc.)	Új ismeretek nyújtása Szociális érzékenység	Frontális munka – filmnézés		P1 (Film) P2 (Útmutató)
II. Új tartalom feldolgozása					
II/a A film elemzése					
A	(Itt kezdődik a második tanóra.) A tanulók 6 fős csoportokat alkotnak, és választanak egy-egy írnot. Minden csoport öt kérdést kap, amit a csoporttagok elosztanak egymás között úgy, hogy csak az írnohoz nem kerül kérdés. A kérdések megválaszolásakor az a tanuló irányítja a közös gondolkodást, akinek a kérdésére keresik a választ. Az írnotok lejegyzik a megfogalmazódó gondolatokat. A közös munka végén az írnotok kérdésenként haladva, ismertetik csoportjuk gondolatait. 20 perc	A film tartalmának megközelítése Empátia Képi elemző készség Csoportvezetés Jegyzetek készítése	Csoportmunka – filmelemzés	D1 (Kérdések)	

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/mellékletek	
				Diák	Pedagógus
II/b A dokumentumfilm fogalma					
A	A diákok a tanár irányításával megpróbálják körvonalazni, hogy melyek a dokumentumfilm legfontosabb jellemzői. 5 perc	Meglévő ismeretek rendszerzése Rendszerező képesség	Frontális munka – irányított beszélgetés		P3 (Szómagyarázat)
II/c A rendező és az operatőr eszközei					
A	A tanulók úgy alakítanak csoportokat, hogy csoportok száma és a csoportokon belüli tagok száma megegyezzen. Minden csoport kap egy szöveget, amely a filmes eszköztár valamelyik elemét mutatja be. Feldolgozzák a szöveget, és egy A/3-as papírlapon rögzítik a témával kapcsolatos legfontosabb információkat. Ezután új csoportok alakulnak, és szakértői mozaik keretében mindenki megtanítja társainak, amit ő tanult a munka első szakaszában. 15 perc	Új ismeretek szerzése Szövegértés Lényegkiemelés Tanítási képesség	Csoportmunka – szakértői mozaik	D2 (Filmes eszközök)	P4 (Útmutató)
A	A tanulók 6 kis csoportot alkotnak. Minden csoport megkapja az egyiket a D2 szövegei közül. Feldolgozza az, és egy A/3-as papírlapon vázlat-szerűen rögzítik a szöveg legfontosabb gondolatait. A vázlatokat a szövegek számának sorrendjében kiteszik a terem falára. A csoportok szóvivői megismertetik a többiekkel az általuk tanultakat. 15 perc	Új ismeretek nyújtása Szövegértés Lényegkiemelés	Csoportmunka – kö- zös vázlatkészítés és csoportos szóforgó	D2 (Filmes eszközök)	P4 (Útmutató)

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/mellékletek	
				Diák	Pedagógus
II/d Témaválasztás					
A	<p>A tanár elmondja, hogy a következő órán kisebb csoportokban mindenki részt vehet majd egy olyan dokumentumfilm forgatókönyvének az elkészítésében, amely a mai fiatalokról fog szólni. A tanulók elkezdenek ötleteket gyűjteni arra vonatkozóan, hogy pontosan miről és kikről is szólhatna a tervezett film. Közös kiválasztják a legjobbnak tűnő témát.</p> <p>A házi feladat az, hogy a következő órára mindenki gondoljon ki 3 olyan jelenetet, amely része lehetne az elképzelt filmnek.</p> <p style="text-align: right;">5 perc</p>	<p>Az alkotó munka előkészítése</p> <p>Kreativitás Szóbeli szövegalkotás</p>	Frontális munka – ötletróham		
II/e A film makro-szerkezetének kialakítása					
A	<p>(Itt kezdődik a harmadik óra)</p> <p>A tanulók 4-5 fős csoportokat alakítanak. A csoportok tagjai elmesélik egymásnak az általuk kidolgozott jelenetötleteket. Megegyeznek arról, hogy pontosan kikről fog szólni a filmjük, és kiválasztanak négy olyan jelenetet (a szereplők és a helyszín megadásával), amit részletesen is kidolgoznak majd.</p> <p style="text-align: right;">10 perc</p>	<p>Az alkotómunka kereteinek kialakítása</p> <p>Szóbeli kommunikáció Együttműködés Döntés</p>	Csoportmunka – közös tervezés	D3 (Forgatókönyvvázlat)	
II/f A film mikro-szerkezetének kialakítása					
A	<p>A csoportok a jelenetek részleteinek (snittek, hanghatások) kidolgozásával folytatják a tervezést.</p> <p style="text-align: right;">20 perc</p>	<p>Közös alkotás</p> <p>Együttműködés Kreativitás</p>	Csoportmunka – közös tervezés	D3 (Forgatókönyvvázlat)	

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/mellékletek	
				Diák	Pedagógus
III. Az új tartalom összefoglalása, ellenőrzés és értékelés					
III/a Filmszemle					
A	A csoportok szóvivői 2-2 percben bemutatják az elkészült forgatókönyv-terveket. 10 perc	Az önálló munkák megismertetése Szóbeli kommunikáció	Frontális munka – csoportbemutatók		
III/b Értékelés					
A	Az osztály tagjai egy-egy rövid megszólalással összegyűjtik azokat az értékeket, amiket egymás terveiben felfedeztek. Az értékek számbavételébe a tanár is bekapcsolódik. Az esetleges típushibákat, nem személyekhez kapcsolva, hanem általános formában, a tanár foglalja össze. 5 perc	Az elkészült tervek közös értékelése Reflexió Az értékekre való nyitottság	Frontális munka – szóforgó		

TANÁRI MELLÉKLETEK

P1 Az Úton című dokumentumfilm (Rendezte: Szorgent Sándor)

Beszerezhető különféle filmkölcsonzóban.

P2 Útmutató a levetítendő részletek kiválasztásához és háttér-információk a filmhez

Szorgent Sándor rendező és Mihók Barna operatőr 1980-ban készült dokumentumfilmje fiatalok egy csoportjának életéből mutat be pillanatképeket dokumentumfilmes eszközökkel. A film több szálon futó cselekményt ábrázol. A két legfontosabb szál egy galéri életét követi nyomon, illetve az egyik szereplő otthontalanságát ábrázolása.

Szorgent Sándor munkája szándékoltan amatőr filmes hatáselemeket vonultat fel. Hosszú snittek, szerkesztetlen képek, strukturálatlan jelenetek, nehezen érthető szövegek stb. A képsorok nyersnek, provokatívnak mutatják a szereplőket, lehetetlenné téve az azonosulás folyamatát. Az alkotók tudatosan lemondanak a dokumentumfilm számos eszközéről, az interjúról, a környezetábrázolásról, a narrációról stb.

A film teljes hossza 89 perc. Az elemzéshez három hosszabb jelenetet ajánlunk megtekintésre.

A banda bemutatása – 10'

Beatrice koncert, illetve kocsmai beszélgetés a koncert után – 10'

A banda elalszik – 10'

P3 Szómagyarázat

A „dokumentumfilm” kifejezés kezdetben még csupán a filmre vett úti beszámolót jelentette. Napjainkra azonban a mozgókép különböző formáit, számos filmtípust jelölő gyűjtőfogalom lett.

Robert J. Flatherty amerikai rendező, a dokumentumfilm egyik első klasszikusa (1922-ben!) a következő kritériumokat jelölte meg:

- A filmkészítő azoknak az embereknek az életét éli, akiről a filmet készíti.
- A valódi életet fényképezi.
- A helyszínen ássa ki az anyagát.

Ma már a kritériumok sok elemükben módosultak, illetve újakkal egészültek ki.

P4 Útmutató a D2 melléklet felhasználáshoz

A szakértői mozaik esetében szervezési szempontból fontos szempont, hogy a csoportok száma és az egyes csoportok tagjainak száma megegyezzen. Ha nem tudjuk így pontosan besorolni a tanulókat a csoportokba, akkor azt érdemes tenni, hogy a második csoportalakításkor fennmaradó tanulóknak egyéb feladatot adunk.

A szövegek nehézségi szintje nem azonos. Ez lehetőséget teremt a szövegértési képesség szerinti differenciálásra. Erre érdemes odafigyelni a csoportalakításkor és a feladatok kiadásakor.